

УДК 691.32/34:004.94

ДОСЛІДЖЕННЯ МІЦНОСТІ БЕТОНІВ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЙ І ВИРОБІВ НА 3D ПРИНТЕРІ

Автор – **Мартиненко К. А.**, магістрант

Науковий керівник – **Конопляник О. Ю.**, канд. техн. наук, доц.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Постановка проблеми. В теперішній час все більшої популярності набувають методи виготовлення будівельних конструкцій та виробів за допомогою 3D принтеру.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури налагодила тісне співробітництво з підприємством, в якому налагоджений випуск дрібноштучних бетонних виробів за допомогою 3D друку і яке знаходиться в Дніпропетровській області в с. Братське. Оскільки характеристики міцності бетонів для 3D друку є визначальними, щодо встановлення марки і класу бетону, то їх отримання в результаті наукових досліджень є актуальною ціллю експериментів.

Мета дослідження. Дослідження міцнісних характеристик бетонів, які були відібрані з конструкцій, виготовлених на 3D принтері.

Результати дослідження. Для проведення дослідження міцності та об'ємної ваги бетонів виготовлених на 3D принтері з конструкцій вирізали зразки – куби стандартних розмірів $100 \times 100 \times 100$, $70 \times 70 \times 70$ та $50 \times 50 \times 50$ мм. Усього для проведення дослідження міцності та щільності бетонів було виготовлено по шість зразків.

Міцність бетону на стиск в МПа визначали в лабораторних умовах на зразках-кубах згідно нормативного документу [1]. Зразки-куби з розмірами ребра 100 та 70 мм доводили до руйнування на пресі П-125, а зразки-куби з розмірами ребра 50 мм – на пресі УММ-20. Зразки-куби встановлювали на плиті пресу таким чином, щоб навантаження відбувалося перпендикулярно шарам укладки бетонної суміші в конструкцію. Швидкість підйому навантаження складала 4 кН за секунду. Межу міцності на стиск визначали шляхом відношення руйнівного навантаження до площі поперечного перерізу зразка. В процесі визначення міцності бетону аналізували характер руйнування зразків і структуру внутрішньої поверхні бетону.

Об'ємну вагу зразків в кг/м^3 визначали згідно нормативного документу [2] шляхом їх контрольного зважування та відношення цієї ваги до об'єму зразка. Об'єм зразка визначали шляхом його розмітки та вимірювання розмірів в характерних перерізах.

Результати визначення міцності та щільності зразків бетону в залежності від їх розмірів наведені в таблицях 1–3. Характер руйнування зразків і структура внутрішньої поверхні бетону зразків розмірів $100 \times 100 \times 100$ мм наведені на рисунку.

Таблиця 1

Результати визначення міцності та щільності бетонів зразків з ребром 100 мм

Маркування зразків	Маса зразка m , г	Розміри перерізу $a_{\text{ср}} \times b_{\text{ср}}$, мм	Висота зразка $h_{\text{ср}}$, мм	Площа зразка S , см^2	Об'єм зразка V , см^3	Щільність, ρ , г/см^3	Руйнівне зусилля P , кН	Міцність на стиск R_m , МПа
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2 ₁	1 800	97,5×100,0	97,5	953,063	1,88	103,75	10,64	10,64

Закінчення таблиці 1									
1	2	3		4	5	6	7	8	9
2 ₂	1 843	98,0	100,0	100,0	98,0	960,4	1,92	129,25	13,19
2 ₃	1 964	101,0	100,5	100,5	101,75	1 032,81	1,90	145,55	14,34
2 ₄	2 009	100,5	100,5	100,5	103,25	1 042,86	1,93	122,53	12,13
2 ₅	1 985	101,0	100,25	100,25	101,0	1 022,65	1,94	144,3	14,25
2 ₆	1 874	98,75	99,75	99,75	98,875	973,95	1,92	126,55	12,85

Як видно з таблиці 1, міцність бетонних зразків розміром 100 × 100 × 100 мм на стиск склала 10,64...14,34 МПа. При цьому показники щільності зразків становлять 1,88...1,94 г/см³.

Таблиця 2

Результати визначення міцності та щільності бетонів зразків з ребром 70 мм

Маркування зразків	Маса зразка m, г	Довжина зразка a _{ср} , мм	Ширина зразка b _{ср} , мм	Висота зразка h _{ср} , мм	Площа зразка S, см ²	Об'єм зразка V, см ³	Щільність, ρ, г/см ³	Руйнівне зусилля P, кН	Міцність на стиск R _m , МПа
3 ₁	640	70,0	70,0	70,63	49,0	346,09	1,85	72,54	14,8
3 ₂	628	68,5	71,5	69,63	48,98	341,05	1,84	63,36	12,94
3 ₃	644	69,75	71,75	69,63	50,05	348,5	1,85	73,54	14,7
3 ₄	652	71,5	71,75	69,5	51,3	356,54	1,83	72,31	14,1
3 ₅	638	71,0	70,0	70,38	49,7	349,79	1,825	70,3	14,14
3 ₆	622	71,0	70,0	68,0	49,7	337,96	1,84	64,97	13,1

Як видно з таблиці 2, міцність бетонних зразків розміром 70 × 70 × 70 мм на стиск склала 12,94...14,8 МПа. При цьому показники щільності зразків становлять 1,825...1,85 г/см³.

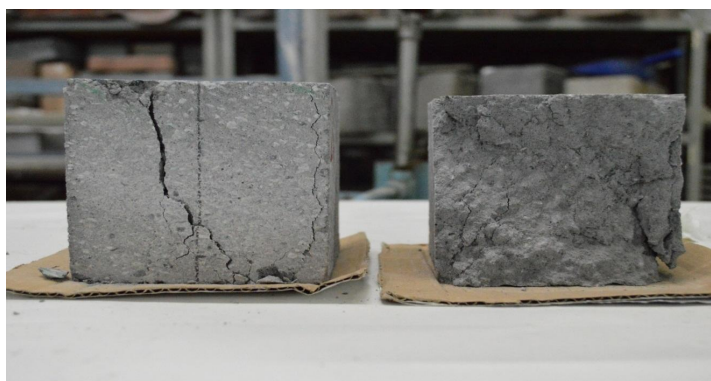
Таблиця 3

Результати визначення міцності та щільності бетонів зразків з ребром 50 мм

Маркування зразків	Маса зразка m, г	Довжина зразка a _{ср} , мм	Ширина зразка b _{ср} , мм	Висота зразка h _{ср} , мм	Площа зразка S, см ²	Об'єм зразка V, см ³	Щільність, ρ, г/см ³	Руйнівне зусилля P, кН	Міцність на стиск R _m , МПа
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4 ₁	262	51,5	51,5	52,25	26,52	138,58	1,89	39,45	14,88

<i>Закінчення таблиці 3</i>									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4 ₂	258	51,75	50,25	52,25	26,00	135,87	1,9	49,55	19,06
4 ₃	247	50,0	51,5	50,75	25,75	130,68	1,89	46,9	18,21
4 ₄	260	51,5	51,75	51,38	26,65	136,93	1,9	35,1	13,17
4 ₅	265	51,5	51,25	51,5	26,39	135,93	1,95	40,2	15,23
4 ₆	265	51,75	51,0	52,75	26,39	139,22	1,9	44,7	16,94

Як видно з таблиці 3, міцність бетонних зразків розміром 50 × 50 × 50 мм на стиск склала 13,17...19,06 МПа. При цьому показники щільності зразків становлять 1,89...1,95 г/см³.

Рис. Типовий характер руйнування і структура внутрішньої поверхні зразків розмірами 100×100×100 мм

В результаті визначення міцності встановлено, що всі зразки бетону з різними розмірами ребра мають нормальний характер руйнування (рис.). Структура внутрішньої поверхні бетону має підвищену пористість, що за нашою думкою пов'язане з надмірним використанням в складах сумішей гіперпластифікатору. Максимальна міцність зразків підвищується послідовно зі зменшенням розмірів ребра зразків від 100 до 50 мм з 14,34 до 19,06 МПа. Щільність усіх зразків змінюється незначно і знаходиться в межах 1,825...1,95 г/см³.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Узагальнений аналіз міцності зразків бетону з різними розмірами ребра дозволив визначити динаміку зміни міцності бетону в залежності від розмірів конструкцій і виробів. Така динаміка важлива для оцінки міцності різних конструктивних елементів і виробів, які відрізняються між собою за розмірами. Виходячи з умов служби конструкцій і виробів, які виготовляються за допомогою 3D друку, в подальшому необхідно встановити марку та клас бетону при визначених масштабних коефіцієнтах міцності зразків.

Список використаних джерел

1. ДСТУ Б В.2.7.–214:2009. Бетони. Методи визначення міцності за контрольними зразками. Київ : Мінрегіонбуд України, 2010. 43 с.
2. ДСТУ Б В.2.7-170:2008. Бетони. Методы определения средней плотности, влажности, водопоглощения, пористости и водонепроницаемости. Київ : Госстрой Украины, 2008.